

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО АРАБСКИ ЕЗИК ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО В2.1 (ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по арабски език във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към разширяване и обогатяване на знанията, уменията и отношенията, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика.

Тази учебна програма представя общообразователната подготовка по арабски език за ученици от XI и XII клас, които след интензивно изучаване на езика в VIII клас постигат ниво В2.1 по Общата европейска езикова рамка в края на XII клас. Тематичните области, езиковите средства, речевите и писмените дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастта и опита на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторимост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящ се за всеки клас и етап на обучение. Очакваните резултати по четирите умения – слушане, четене, говорене и писане, се основават на Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2 от Наредба № 5 от 30 ноември 2015 г. за общообразователната подготовка.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Таблица с декомпозирани стандарти

СЛУШАНЕ	ЧЕТЕНЕ	ГОВОРЕНЕ	ПИСАНЕ
<p><u>Ученикът може:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира съществените моменти в относително сложни текстове, представени на стандартен език; • да разбира основната информация и конкретни подробности от относително сложни текстове на конкретни и абстрактни теми от 	<p><u>Ученикът може:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира общото съдържание и извлича основна информация от художествени, научнопопулярни и публицистични текстове по теми, свързани с неговите интереси или актуални за обществото; • да проследява логическата и 	<p><u>Ученикът може:</u></p> <p>При диалогична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> • да започва, поддържа и завършва разговор (включително подготвено интервю), като активно и равностойно участва в общуването; • да обменя информация по теми, свързани с интересите му; • да изразява мнение, чувства и отношение към събития и преживявания; 	<p><u>Ученикът може:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • да създава логически структурирани и подробни текстове на теми от различни области, като използва лексикалното богатство и спазва граматичните и правописните чуждоезикови норми; • да преразказва и прави резюме на текст;

<p>различни професионални области;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира лекция или да проследява разговор между носители на езика по позната тема от професионална област, като разбира комуникативните намерения и идентифицира лицата, темата на разговора, мнения и чувства; • да разбира общия смисъл на информация от средствата за масово осведомяване; • да разбира най-общо съдържателята се в текста имплицитна информация; • да използва компенсаторни стратегии за разрешаване на комуникативни проблеми. 	<p>хронологичната последователност на събитията в текстове от различни области, да открива темата и комуникативното намерение на автора;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира специализирани статии с помощта на речник; • да разбира конкретна информация от текстове, представляващи лична и официална кореспонденция с помощта на речник; • да разбира най-общо съдържателята се в текста имплицитна информация. 	<ul style="list-style-type: none"> • да аргументира мнението си при дискусия; • да говори сравнително гладко, с кратки паузи, с произношение и интонация, близки до стандартните и ненарушаващи разбирането; • да използва компенсаторни комуникативни стратегии. <p>При монологична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> • да представя информация по теми от различни области, свързани с интересите му; • да обобщава накратко новини, интервюта, документални филми; да разказва сюжета и отделни моменти от филм, пиеса, литературно произведение; • да изразява и аргументира мнение по поставен въпрос; • да говори сравнително гладко, с кратки паузи, с произношение и интонация, близки до стандартните и ненарушаващи разбирането; • да владее компенсаторни комуникативни стратегии. 	<ul style="list-style-type: none"> • да описва реални или въображаеми събития; • да води официална кореспонденция; • да обобщава информация от различни източници.
---	---	---	---

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати (компетентности по четирите основни умения: слушане, четене, говорене и писане)	Нови знания
<p>I. Човекът в съвременния свят</p> <ul style="list-style-type: none"> • Предизвикателства на съвременния начин на живот • Образователни системи и професионална реализация <p>II. Човек и наука</p> <ul style="list-style-type: none"> • Опазване на планетата Земя. • Енергия за утрешния ден • Научни и технически постижения – с мисъл за бъдещите поколения <p>III. Медии и информация</p> <ul style="list-style-type: none"> • Видове медии • Общуване в съвременния свят. Социални мрежи <p>IV. Личност и общество</p>	<p>СЛУШАНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира съществена информация от изказвания и текстове по познати конкретни и абстрактни теми, представени на стандартен език; • да проследява разговор между носители на езика по познати теми от различни професионални области, като разбира комуникативните намерения и идентифицира лицата (цел, адресат), темата на разговора, основни идеи, мнения и чувства; • да разбира общата информация от средствата за масово осведомяване (радиопредавания, интервюта, дискусии, филми); • да открива основни моменти в относително сложни текстове от различни области; • да разбира подробности и да свързва основни моменти в текстове по познати теми; • да разбира имплицитна информация от разговори и текстове по познати теми; • да използва компенсаторни стратегии за разрешаване на комуникативни проблеми. <p>ЧЕТЕНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да извлича основна информация от художествени и научнопопулярни текстове по конкретни и абстрактни теми, свързани с неговите интереси или актуални за обществото, написани на стандартен език; 	<p>ФОНЕТИКА Усвояване на фонологични модели и интонация, близки до тези на носителите на арабски език</p> <p>ГРАМАТИКА 1. МОРФОЛОГИЯ <i>Глагол</i> Употреба на деятелен и страдателен залог на глагола в минало и сегашно време Употреба на функционалните глаголи تم، جرى Употреба на глаголи за осезание (رأى، سمع، شعر بـ) глаголи за знание (علم، عرف، وجد، رأى) и глаголи за предположение (عدّ، اعتبر، حسب، ظنّ، زعم، تخيل)</p> <p><i>Съществително име</i> Абстрактни съществителни имена, навлезли в арабския език без превод ، توتاليتارية، ليبرالية، ديمقراطية и др.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Личен избор и отговорности • Формални и неформални общности – общуване <p>В определени уроци да има елементи и/или рубрика за културата на арабоезичните страни, както и интегрирани въпроси и теми от областта на гражданското образование и устойчивото развитие. Да има активно приложение на ИКТ в урочната дейност. Изкуствата и технологиите да са представени в дейностите.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • да разбира комуникативното намерение на автора (цел, адресат), като определя темата, разграничава основните моменти, проследява сюжетната линия, разграничава персонажите; • да разбира същественото в статии от различни области с помощта на речник; • да извлича конкретна информация от писма (лични и официални), покани и електронни съобщения, разбирайки изразените в тях намерения, желания и чувства; • да проследява логическата и хронологичната последователност на събитията в текстове от различни области; • да разбира имплицитна информация в текстове по познати теми; • да използва компенсаторни стратегии за разрешаване на комуникативни проблеми. <p>ГОВОРЕНЕ Ученикът може: При диалогична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> • да участва равностойно в разговор (вкл. подготвено интервю) по познати теми от ежедневието и свързани с интересите му в съответствие на комуникативната задача; • да търси и да дава конкретна информация по теми, свързани с интересите му; • да изразява мнение, чувства и отношение към определени събития и преживявания; • да аргументира мнението си; • да говори сравнително гладко, с кратки паузи, с произношение и интонация, близки до стандартните и ненарушаващи разбирането; • да съобразява изказването си с комуникативната цел, като 	<p>Употреба на „абсолютен масдар“ по модела <i>فَعْلَةٌ</i> و <i>فَعْلَةٌ</i></p> <p><i>Числителни имена</i> Процентни съотношения, числително дробно име <i>نصف</i> и числителни дробни имена, образувани по модела <i>فُعْلٌ</i>. Образование на двойствено и множествено число от тях.</p> <p><i>Местоимения</i> Употреба на общите относителни местоимения <i>ما، من</i></p> <p><i>Служебни думи</i> Употребата на съюзите <i>كما، مثلما، كأنّ</i> Употреба на частиците <i>إلاّ، ماعدا</i></p> <p>2. СИНТАКТИС Употреба на <i>إنّ، إذا</i> в подчинено изречение, изразяващо реално условие, употреба на <i>لو</i> в подчинено изречение, изразяващо нереално условие, и употреба на <i>لو.. لَ</i> Вметнати думи и изрази Употреба на изразите <i>من جانب، من طرف، من قبل</i> Употреба на <i>لِ، بهدف، بسبب</i></p> <p>ЛЕКСИКА</p>
--	--	---

	<p>използва лексикалното богатство и спазва граматичните норми на езика;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да използва компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми. <p>При монологична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> • да представя информация от различни области, свързани с интересите му, като изтъква основните моменти и важни подробности; • да разказва случки, събития, преживявания от филми, пиеси, книги и др.; • да прави обобщаващо изказване по зададена или избрана тема, като изразява собствено мнение и се аргументира; да говори сравнително гладко, с кратки паузи, с произношение и интонация, близки до стандартните и ненарушаващи разбирането; • да съобразява изказването си с комуникативната цел, като използва лексикалното богатство и спазва граматичните норми на арабския език; • да използва компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми. <p>ПИСАНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да създава логически свързан и правилно структуриран текст по теми от различни области и в съответствие с комуникативната задача; • да съставя текст по зададена тема, като изразява мнение и посочва аргументи; • да пише официално писмо (вкл. електронно); • да разказва събития, случки и преживявания и да изразява чувства и отношение; 	<p>Включва основни лексикални единици по предвидените от програмата тематични области.</p> <p>Основни тематични групи на лексиката:</p> <ul style="list-style-type: none"> • държави, националности, езици; • чувства, емоции; • задължения и отговорности; • здравословно състояние и медицински услуги; • магазини, услуги; • обществени сгради; • заведения за хранене; • природни явления, метеорологично време; • ваканция, туризъм и пътуване; • транспортни средства; • културни и исторически забележителности в България и арабозичните страни; • празници и традиции в България и арабозичните страни. <p>Включват се елементи от речевия етикет: поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие/несъгласие,</p>
--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • да преразказва и прави резюме на текст по теми от учебното съдържание; • да обобщава информация от различни източници; • да съобразява изложението си с комуникативната цел, като използва лексикалното богатство и спазва граматичните и правописните норми на арабския език. <p>Всеки писмен текст трябва да е с обем 200-250 думи.</p>	благодарност, молба, покана, поздравление, пожелания за празници, предложения и планиране на съвместна дейност, желаниа и предпочитания, мнения и препоръки, преценка и изводи, разказване и описание, съпоставителна характеристика.
--	---	---

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА УЧЕБНА ГОДИНА

Годишен брой часове в XI клас по учебен план с интензивно изучаване на арабски език – 72 часа

Годишен брой часове в XII клас по учебен план с интензивно изучаване на арабски език – 62 часа

За нови знания	50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	45%
За контрол и оценка	5%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки за учебен срок	XI клас по учебен план с интензивно изучаване на арабски език	XII клас по учебен план с интензивно изучаване на арабски език
Устни изпитвания и участие в работа в клас	минимум 2 оценки	минимум 2 оценки
Писмени задачи в клас и домашни работи	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Контролна работа	1 оценка	1 оценка
Класна работа	1 оценка	1 оценка
Работа по проекти	1 оценка	1 оценка

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Тази програма дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

Обучението по *арабски език* дава възможност ученикът:

- да развие езикови, социокултурни и ключови компетентности;
- да прилага на практика изучавания език: да чете, да разбира устна реч, да общува, да се изразява в писмена и устна форма;
- да изгради положително отношение към изучаването на арабски език и култура.

ПОДХОДИ И МЕТОДИ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО ПО АРАБСКИ ЕЗИК

Обучението се осъществява чрез:

- прилагане на личностно-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- прилагане на дейностно-ориентиран подход с акцент върху практическото приложение на езика;
- формиране на базова култура на личността: нравствена, правна, естетическа, физическа, култура на труда, на общуването;
- развиване на творчески умения и независимо мислене на учениците;
- принципа на преподаване от лесно към трудно, от изучено към ново, като работата се основава на личния опит и изучаваното по другите учебни предмети и новият материал се съпоставя с изучения;
- *интегрирано изграждане на четирите езикови умения с акцент върху развиването на говорните компетентности;*
- общуване в клас на арабски език (български език се използва при необходимост);
- изграждане на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение, както и на чувство за национална идентичност при изучаване на социокултурната информация за арабозичните страни.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогащаване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература.

МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с учебен предмет математика.
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по арабски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с всички учебни предмети.
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	<p>натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на арабски език, или свързани с културния контекст на арабоезичните страни, изложби, уроци, изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с учебен предмет гражданско образование.
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.

<p>КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО</p>	<p>дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебен предмет български език и литература.</p>
<p>УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ</p>	<p>дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебен предмет физическо възпитание и спорт.</p>